

ความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา

โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา

สังกัดกรุงเทพมหานคร

อนงลักษณ์ หมูหาญ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนใน เครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูโรงเรียนใน เครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 146 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .983 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนใน เครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น ครู การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา

บทนำ

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด ผลการศึกษาจะเป็นอย่างไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปฏิบัติงานของสถานศึกษา แต่การที่สถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้ ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น ผู้บริหาร ครู ชุมชนและผู้ปกครอง

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทบาทสำคัญในการจัดการให้สถานศึกษาบรรลุจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำทางการศึกษา จำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ต้องสนใจติดตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในที่มีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถปรับตัวและประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม คู่มีค่า เกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กร (ปาริฉัตต์ พิสิษฐศักดิ์, 2551 หน้า บทนำ)

ผู้บริหารสถานศึกษานับได้ว่ามีบทบาทสำคัญมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้จัดการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และประหยัด ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการครองตนครองคนครองงานที่ดี ย่อมเป็นบุคคลที่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความตระหนักและเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่และอำนาจ เพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย อำนาจ แต่ละรูปแบบที่ผู้บริหารใช้นั้นผู้ใต้บังคับบัญชาจะตอบสนองต่ออำนาจแต่ละแบบในลักษณะที่แตกต่างกัน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องทราบว่า ตนมีอำนาจและใช้อำนาจที่สอดคล้องกับภารกิจและสมาชิกในองค์กรนั้นๆ (ปาริฉัตต์ พิสิษฐศักดิ์, 2551, หน้า 1-2)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีแนวทางในการบริหารงานโดยการใช้อำนาจตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามโครงสร้างการบริหาร ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน เพื่อให้การขับเคลื่อนการใช้อำนาจของการบริหารสถานศึกษา (สำนักงานเขตคลองสามวา, 2556, หน้า 25) ซึ่งในปัจจุบันมีงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องได้แก่ บังอร มูลทรัพย์ (2556, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายทุ่งใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านอำนาจอ้างอิงมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านอำนาจตามกฎหมาย และด้านอำนาจการให้รางวัล 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ศุภชัย ถามั่งมี (2551, หน้า บทคัดย่อ) ได้วิจัยการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มทับทิมสยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารทุกคนมีการใช้อำนาจระดับมากทุกคน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าการใช้อำนาจด้านอำนาจกฎหมายอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้าน

อำนาจการให้รางวัล และด้านอำนาจเชี่ยวชาญตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศและประสบการณ์โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีความสำคัญต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาจะทำให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าใจถึงผลของปรากฏการณ์ การบริหารโรงเรียน โดยการใช้อำนาจของผู้บริหารได้ชัดเจนยิ่งขึ้นและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ให้นุเคราะห์เกิดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 233 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 146 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน
2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ ความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน คือ อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจการบังคับหรือลงโทษ อำนาจทางกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง และอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 6 โรงเรียน

รวมทั้งสิ้น 233 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 ได้จำนวน 146 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิโดยการเทียบสัดส่วน ประกอบด้วยครูโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพศหญิงจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 เพศชาย 52 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 ประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 และประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนใน เครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบไปด้วย แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการสอน แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ได้แก่ ด้านอำนาจจากการให้รางวัล ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ด้านอำนาจทางกฎหมาย ด้านอำนาจจากการอ้างอิง ด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ รวมไปถึงข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .983 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองจำนวน 146 ฉบับ ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 24- 28 เมษายน 2560 และนัดวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนได้รับแบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t -test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการสอน

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนใน เครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
3. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านไม่พบความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบประเด็นที่น่าสนใจควรมานำอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นด้านอำนาจจากการให้รางวัล รองลงมาคือ ด้านอำนาจจากการอ้างอิง ด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ และด้านอำนาจทางกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการนำนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตคลองสามวา มาปฏิบัติในสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งแต่ละโรงเรียน มีแนวทางในการบริหารงานโดยการใช้อำนาจตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา การดำเนินงานจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามโครงสร้างการบริหาร ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชน จึงทำให้การขับเคลื่อน การใช้อำนาจของการบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้จัดการ ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และประหยัด ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสามารถในการครองตนครองคนครองงานที่ดี จึงเป็นบุคคลที่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องใช้ความระมัดระวังในการจัดการกิจ ซึ่งต้องใช้อำนาจในการตัดสินใจ สั่งการ ควบคุม ดูแล ชี้แนะ บำรุงขวัญ และกำลังใจ ใ้บุคลากรและผู้ร่วมงานให้มีความกระตือรือร้น สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2550, หน้า 17) กล่าวว่า ประเภทของอำนาจในการบริหาร แยกได้เป็นสองทาง คือ 1) อำนาจจากองค์การ เป็นอำนาจที่ติดมาจากตำแหน่งในองค์การ เป็นอำนาจที่เป็นเฉพาะของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ผู้บริหารใช้อำนาจนี้ตามกฎหมายระเบียบ หรือคำสั่งต่างๆ จึงเห็นได้ว่าอำนาจการให้รางวัล อำนาจจากการบังคับ และอำนาจตามกฎหมาย มักเป็นอำนาจที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่ในองค์การ 2) อำนาจส่วนบุคคล เป็นอำนาจที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือสร้างขึ้นมาของบุคคล อาจมีพื้นฐานทางจิตวิทยา เช่น บารมีเสน่ห์ การยกย่องชมเชย การยอมรับเอาเป็นแบบอย่าง หรืออาจมีพื้นฐานทางกายภาพ สายเลือด ตระกูล รูปร่าง ท่าทาง เป็นต้น หรืออาจมีพื้นฐานมาจากความรู้ ประสบการณ์ทักษะ ความชำนาญของบุคคล จึงเห็นได้ว่าอำนาจจากความอ้างอิง และอำนาจจากความเชี่ยวชาญมักเป็นอำนาจที่เกิดจากตัวบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ กษิภณ ชินวงศ์ (2550, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพงษ์ เชื้อดี (2552, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.1 ด้านอำนาจจากการให้รางวัล ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านอำนาจจากการให้รางวัล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต่างมีแนวทางการพิจารณาความดีความชอบ การชมเชย การให้กำลังใจ ตลอดจนการมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของครู และผู้บริหารเองก็ยังมีกรให้รางวัลแก่ผู้ได้บังคับบัญชาเมื่องานนั้นประสบความสำเร็จ ซึ่งอาจจะเป็นรางวัลที่มีคุณค่าทางจิตใจ และผู้ได้บังคับบัญชามีความเชื่อว่าการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจะนำไปสู่การได้มาซึ่งรางวัล ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้การใช้อำนาจจากการให้รางวัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังที่ บริมาส ศิริตรานนท์ (2558, หน้า 49-50) ได้กล่าวว่า การใช้อำนาจเกี่ยวกับการส่งเสริมครูให้มีโอกาสเลื่อนวิทยฐานะ ส่งเสริมครู ให้มีโอกาสเลื่อนเงินเดือน และการสนับสนุนผู้มีความสามารถให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การงาน ตามลำดับ ส่งผลให้ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงาน เพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่ง ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการให้รางวัลในระดับมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้บริหารจึงจำเป็นต้อง ตระหนัก ศึกษา และทำความเข้าใจแนวทางการใช้อำนาจการให้รางวัลอย่างรอบคอบสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตภัทร์ อุมาร์ (2556, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อำนาจการบริหารของผู้บริหารตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองยะลา พบว่าการใช้อำนาจด้านอำนาจจากการให้รางวัล ของผู้บริหารตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองยะลา ใน ตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองยะลา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร มุลทรัพย์ (2556, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายทุ่งใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้อำนาจด้านอำนาจจากการให้รางวัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายทุ่งใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 ส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในการใช้อำนาจด้านอื่น ๆ เพื่อมาใช้จูงใจครู ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความรู้ มีความเป็นมืออาชีพให้ปฏิบัติงานในอาชีพ ตามจรรยาบรรณได้อย่างเหมาะสม โดยการแจ้งให้ครูทราบถึงระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และโทษของการฝ่าฝืน มีการดำเนินและว่ากล่าวตักเตือนสำหรับความผิดเล็กน้อย มีการควบคุม การปฏิบัติงานและดำเนินการทางวินัยที่มีการกระทำผิด ผู้ได้บังคับบัญชาจึงยอมปฏิบัติตามเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้การใช้อำนาจการบังคับหรือลงโทษของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ดังที่บริมาส ศิริตรานนท์ (2558, หน้า 50) กล่าวว่า การใช้อำนาจการบังคับ

เป็นอำนาจโดยตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้ครูยอมปฏิบัติ เพื่อหลีกเลี่ยง การลงโทษ โดยอำนาจที่ผู้บริหารมีอยู่ การใช้อำนาจจะมีมากขึ้นเมื่อบุคคลรู้ว่าผู้ใช้อำนาจ มีอำนาจที่จะบังคับหรือลงโทษ เขาได้จริงหรือโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐญาดา เทพสิงห์ (2556, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ เงินไย (2556, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านอำนาจทางกฎหมาย ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านอำนาจทางกฎหมาย อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ บุตรี จารุโรจน์ (2550, หน้า 232-233) ได้กล่าวถึง อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate power) หมายถึง อำนาจที่เกิดจากข้อกำหนด กฎระเบียบขององค์กรเกิดตามโครงสร้างสายบังคับบัญชาตามลำดับชั้นในการพิจารณาตัดสินใจอนุมัติสั่งการในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามขอบเขตอำนาจที่ผู้นำนั้นดำรงตำแหน่งอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาน สุขสุคนธ์ (2553, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ในด้านอำนาจทางกฎหมาย อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัตน์ดี บัวเพชร และอโณทัย ประสาน (2558, หน้า 95) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านอำนาจทางกฎหมาย อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านอำนาจจากการอ้างอิง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านอำนาจทางกฎหมาย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนได้ผ่านการอบรมผู้บริหารอย่างเข้ม ก่อนการเข้ารับตำแหน่ง จึงเป็นผู้มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ น่ายกย่อง ศรัทธา เมื่อได้รับการพัฒนามากขึ้นจึงทำให้ผู้บริหารมีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสม มีการวางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ควรแก่การเอาเป็นแบบอย่าง สามารถทำงานและสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรักความเมตตาและเป็นที่พึ่งของครูได้ และเกิดจากความสามารถและบุคลิกภาพเฉพาะบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 โดยเป็นคุณลักษณะและเทคนิคแต่ละคน อย่างเช่นเวลาสั่งงานอะไร ก็ต้องสอบถามความเห็นผู้ใต้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องก่อน ด้วย

เหตุดังกล่าวจึงทำให้การใช้อำนาจจากการอ้างอิงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ บุตรี จารุโรจน์ (2550 หน้า 232-233) ได้กล่าวถึง อำนาจอ้างอิง (Referent power) หมายถึง อำนาจที่เกิดจากผู้อื่นมิได้เกิดจากตัวผู้นำเองเป็นอำนาจที่อาศัยความโดดเด่น ความมีชื่อเสียง เกียรติยศ หรือความมีอิทธิพลของบุคคลอื่นที่เป็นบุคคลอ้างอิงในความรู้จักสนิทสนม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขานันท์ กิตยารักษ์ (2559, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านอำนาจจากการอ้างอิงอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพงษ์ เชื้อดี (2552, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้พลังอำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านอำนาจจากการอ้างอิง อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านอำนาจทางกฎหมาย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครู โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา มีความเชื่อมั่นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจความเชี่ยวชาญ ซึ่งเกิดจากความสามารถของผู้บริหารที่มีทักษะและความรู้จนเป็นที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไป และเป็นที่ประจักษ์ต่อผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งครูโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 ให้การยอมรับว่าผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงานที่มีความยากต่อการปฏิบัติได้อย่างน่าเชื่อถือ ผู้ได้บังคับบัญชาไว้วางใจและยอมรับในความรอบรู้หรือความเชี่ยวชาญ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้การใช้อำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ French and Raven (อ้างถึงใน ปาริฉัตต์ พิสิฐฐศักดิ์, 2551, หน้า 38) ได้กล่าวถึงฐานอำนาจจากการมีความรู้ ความชำนาญ (expert power) ซึ่งเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาที่ได้มาจากการเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจได้ และเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่าง ซึ่งผู้ได้บังคับบัญชายอมรับในความสามารถของบุคคลนั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นวลจันทร์ บุนประสิทธิ์ (2552, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเทพ ศรีกล้า (2554, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบการแสดงความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้อำนาจการบังคับหรือลงโทษของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ก็ยังจำเป็นต้องคงอยู่เพื่อควบคุมให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างเหมาะสม โดยการแจ้งให้ครูทราบระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และโทษของการฝ่าฝืน มีการดำเนินและกล่าวตักเตือนสำหรับความผิดเล็กน้อย มีการควบคุม การปฏิบัติงาน และดำเนินการทางวินัยที่มีการกระทำผิด ซึ่งการดำเนินการทางวินัยนี้อาจทำให้ส่งผลต่อความรู้สึกของครูที่มีเพศต่างกัน จึงมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปบ้าง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 อาจสืบเนื่องมาจากการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตคลองสามวา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมุ่งเน้นบริหารตามกรอบแนวทางของแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2559) ในการเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ สิ่งสำคัญที่จะทำให้ภารกิจในการสนับสนุน การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างยั่งยืน และอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ในการทำงานในฐานะครูผู้สอนมาก่อนจึงทำให้มีประสบการณ์ในการยอมรับการใช้อำนาจจากผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องได้ผ่านการอบรมหลักการบริหารการศึกษาด้วย จึงมีความเข้าใจดีว่าควรจะใช้อำนาจอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการบริหารงานในสถานศึกษานั้น ๆ และ เมื่อเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหลายปีมากขึ้นและมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาหลายแห่ง ก็ยังจะทำให้มีความสามารถในการใช้อำนาจที่เหมาะสมมากขึ้น ส่งผลให้ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้อำนาจเหมาะสมอีกด้วย จึงทำให้การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย ถามั่งมี (2551, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มทับทวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากผู้บริหารทุกคนมีการใช้อำนาจระดับมากทุกคนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าการใช้อำนาจด้านอำนาจกฎหมายอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านอำนาจการให้รางวัล และด้านอำนาจเชี่ยวชาญตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศและประสบการณ์โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านอำนาจการให้รางวัล ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการพิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรมในการให้รางวัล มีการประชาสัมพันธ์ยกย่อง ชมเชยและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของผู้ได้บังคับบัญชาต่อสาธารณชนได้รับทราบ พร้อมทั้งมีการจัดสวัสดิการแก่ครู เช่น ที่พักอาศัยให้มีความมั่นคงปลอดภัย หรืออาหารกลางวัน นอกจากนั้นยังต้องให้เกียรติผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนอย่างจริงจัง และอาจมีสิ่งของเป็นรางวัลตอบแทนแก่ผู้ได้บังคับบัญชาเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จตามที่มอบหมาย

2. ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ครูชี้แจงเมื่อกระทำความผิดและควรมีการลงโทษครูที่กระทำความผิดตามระเบียบข้อบังคับด้วยความเป็นธรรมกับครูทุกคนเพื่อให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ควรให้อภัยผู้ได้บังคับบัญชา ที่กระทำความผิดและให้โอกาสได้แก้ตัวใหม่

3. ด้านอำนาจตามกฎหมาย ผู้บริหารโรงเรียนควรมีข้อกำหนด ระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา ร่วมกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางเดียวกันในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งควรสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร ในการมอบหมายงานให้ผู้ได้บังคับบัญชารับผิดชอบหน้าที่ตามความสามารถ ควรมีการกระจายความรับผิดชอบให้ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม เพื่อให้งานที่มอบหมายมีคุณภาพและตามถูกต้อง

4. ด้านอำนาจจากการอ้างอิง ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพหรือลักษณะพิเศษที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานอยากทำงานด้วย เป็นผู้ที่บุคลากรทางการศึกษาให้ความเชื่อมั่นศรัทธาและชื่นชมในการใช้คุณธรรม มีความรอบรู้และประสบการณ์ในการบริหารงาน และวางตนได้อย่างเหมาะสมในทุกโอกาส และต้องแสดงความเป็นกันเอง ความเสมอภาค และความเป็นธรรมแก่ผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความนับถือและยอมรับ

5. ด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีทักษะในการบริหารงานบุคคล เพื่อให้การทำงานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และควรเป็นที่ยอมรับเชิงประจักษ์ของชุมชน สังคม ตลอดจนผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่า และสามารถสื่อสารกับผู้ได้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดีเพื่อให้งานที่สั่งมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้วิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น การหาความสัมพันธ์ การศึกษาเป็นรายกรณี ของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา สังกัดกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กฤตภัทร์ อุมาร์. (2556). การใช้อำนาจการบริหารของผู้บริหารตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองยะลา. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- กษิณณ ชินวงศ์. (2550). การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฬาลักษณ์ เงินไข. (2556). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ณัฐญาดา เทพสิงห์. (2556). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- นวลจันทร์ บุญประสิทธิ์. (2552). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บริมาส ศิริตรานนท์. (2558). การใช้อำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มบางละมุง1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บังอร มุลทรัพย์. (2556). ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายทุ่งใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- บุตรี จารุโรจน์. (2550). ภาวะผู้นำและพัฒนาทีมงาน. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประสาน สุขสุคนธ์. (2553). การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปาริฉัตรกั พิสิฐศักดิ์. (2551). การใช้อำนาจของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2550). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

- ศิริพงษ์ เชื้อดี. (2552). การใช้พลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ศุภชัย ถามั่งมี. (2551). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มทับทวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตสาขา การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตคลองสามวา. (2556). รายงานการประเมินตนเองประจำปี 2556. กรุงเทพฯ, ม.ป.ท.
- สุชนันท์ กิตยารักษ์. (2559). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพานทองสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการ บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุเทพ ศรีกล้า. (2554). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. สารานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรัตน์วดี บัวเพชร และอโนทัย ประสาน. (2558). การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาระบือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช. วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิษณุพนธ์ 10 (1), 95.